

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

658. An, & qualiter cesser pensio per mortem Papæ eam concedentis, præcupuè dum concessio pensionis conditionata est, & moritur Papa eam concedens dictâ conditione necdum impletâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 655. An cessante necessitate pensionarii, cesset pensio. Item an cesset pensio reservata in favorem alicujus Collegii pro fundatione, ubi illi supervenit congrua provisio?

Respondeo ad primum: Loquendo de pensione propriè tali, seu imposta per Papam; etiamsi causa alimentorum in, vel ob quam fuit reservata ob quascunque partas pensionario divitias evanescat, pensionem tamen minimè extingui; eò quòd tunc demum extinguatur, si vel materia illius (quales sunt fructus beneficii, super quibus imposta pensio, & in quos actio realis dirigitur. Lott. l. 1. q. 41. n. 14.) pereat, vel reservatur ejus forma (qualis, ut Lott. *ibidem* est concursus ille consensus titularis, & voluntas Papæ) cum hæc sint causa intrinsecæ, & essendi; illa autem causa alimentorum sit causa extrinsecæ seu finalis, resque non pereat, pereunte hac causâ extrinsecâ, sed illis intrinsecis. Lott. *loc. cit.* n. 1. citans Bald. in *prohm. decretal. rex pacificus. n. 51.* Quid verò sit ex alio capite, nempe, incompatibilitatis, dum cessat illa causa alimentorum ex obviente eidem pensionario beneficio ad honestam illius sustentationem sufficiente, resolvendum ex dictis supra. *loc. cit. q. preced. in fine.* Quòd, si etiam sermo est pensione minus propriè tali, quam Episcopus imponere potest ipsi personæ beneficiari expirantem cum ejus vita ad sustentationem alicujus pauperis scholaris, illam extingui seu cessare cessante illâ necessitate, probabilius sibi videri ait Card. de Luc. de *pens. d. 40. n. 6.*

2. Respondeo ad secundum: Neque in eo casu extingui seu cessare pensionem, dum in reservatione id specialiter expressum non esset, sed absolute, & simpliciter imposta pensio pro fundatione talis Collegii. Siquidem de potestate Papæ absoluta gravandi Ecclesias, etiam perpetuis pensionibus dubitandum non est; voluntas autem illius super hoc in præsentè casu est clara, dum aliud non exprimitur. Card. de Luc. de *pens. d. 77. per tot. præcipue n. 4.* De cetero, dum indicta forrè contributio per Papam Clero de beneficiis pro sustentatione Seminaris, eam contributionem cessare, cessante dictâ necessitate, libenter admittit idem Card. *loc. cit. n. 5.* Verùm illa contributio, ut ille ait, longè quid diversum est à pensione imposta super certo beneficio simpliciter, ac perpetuo.

Questio 656. An extinguatur pensio, dum mutatur, vel alteratur beneficium, cui imposta, v. g. dum Ecclesia, cui imposta pensio, de simplice fit Parochialis, vel Collegiata, vel etiam de Regulari, vel seculari Collegiata fit Cathedralis?

Respondeo negativè. Lott. l. 1. q. 42. n. 1. Card. de Luc. de *pens. d. 67. n. 3.* citans Corrad. in *pr. benef. l. 2. c. 15. n. 101.* &c. eò quòd hujusmodi immutationes status, quoties expressè contrarium non disponitur, non præjudicent juribus tertii cum ipsa immutatione compatilibus juxta regulam, de jure tertii non tollendo. Card. de Luc. *loc. cit.* Et id, quod Papa in reservatione pensionis contempletur, sunt solummodò fructus beneficii, eorumque quantitas, non verò duratio illius qualitatis, quam tunc habebat beneficium; dum autem illud, quod Papa contempletur, perseverat

in suo esse, parum refert, quòd in alio contingat alteratio. Lott. *loc. cit.* qui etiam n. 2. id ipsum confirmat ex eo, quòd, dum Parochialis, ex qua quis percipiebat partem funeralium ex privilegio, erigitur in Collegiatam; inde non sequatur amissio dicti privilegii, sed potius illud præservetur, pro quo postremo citat *devis. unic. n. 3. de sepult. in antiq.*

Questio 657. An pensio reservata alicui habenti certam qualitatem expiraret cessante dictâ qualitate?

Respondeo primò: Dum ea qualitas non est causa concessionis pensionis, cessante dein ex intervallo illâ qualitate, non semper expirat pensio. Card. de Luc. de *pens. d. 2. n. 3.* ostendens id in milite Lauretano ex privilegio illi militie concessio, capaci pensionis, non obstantè statu seculari, etiam matrimoniali; dum enim tali non Clerico reservatur pensio (non solita alias reservari nisi Clericis, vel talem militiam habentibus) cum expressione seu narratione, quòd reservatarius esset miles Lauretanus, habente seu supplete hac qualitate talis militie in hoc casu vicem Clericatus, pensio non cessaret cessante dictâ militiâ, dum interea iste pensionarius Clericatum suscipisset; hoc enim suscepto opus non erat, qualitatem illam aliam perdurare; cum ea non esset principalis, & finalis causa reservationis, sed solum enunciabatur pro habilitatione, eo modo, quo enunciari solet Clericatus.

2. Respondeo secundò: Quin etiam, si talis qualitas fuisset causa concessionis pensionis, ea adhuc non cessaret, cessante illâ qualitate; quia adhuc non foret causa durationis istius concessionis, ex eo, quòd cessante causâ, non statim cesset effectus consummatus, & semel perfectè in esse deductus, sitque magnum discrimen inter causas fiendi, & causas essendi, ut dictum *quest. ante hanc 2.* & in illis causis fiendi non consideretur earum perseverantia; sed sufficiat pro eo tempore, quo actus factus est, eam fuisse. Card. de Luc. *loc. cit. num. 3.* exemplificans id ipsum *n. seq.* casu pensionum reservatarum ad favorem Cardinalis, in quibus probabiliter dici potest, reservationem principaliter factam intuitu dignitatis hujus, nempe ad illius decorem sustinendum; & tamen, si talis, absque eo, quòd matrimonium contrahat, aut statum alium incompatibilem assumeret, dimitteret Cardinalatum, remanendo Clericus, aut in alio statu capaci pensionum, non per hoc amitteret pensionem præhabitam, eò quòd dignitas illa Cardinalitia fuit causa fiendi, idè què non remaneat causa præcisa essendi.

Questio 658. An, & qualiter cesset pensio per mortem Papæ eam concedentis, præcipue, dum concessio pensionis conditionata est, & moritur Papa, eam concedens, dictâ conditione adhuc pendente, seu necdum impleta?

Respondeo primò: Dum reservatio pensionis semel est in esse deducta, seu simpliciter, & absolute concessa, moriente dein Papâ, qui eam concessit, non extinguitur. Lott. l. 1. q. 41. n. 1. cum communi.

2. Respondeo secundò: Dum quidem ipsa gratia reservationis necdum est in esse deducta, concessa

Essa tamen est alicui gratia, per quam committitur assignatio, seu reservatio certae pensionis in partibus, huiusmodi gratia non expirat morte Papae concedentis, re adhuc integrâ, seu dictâ commissio- ne necdum executâ; sed Executor seu Commissarius poterit ad illius executionem procedere; quia in isto casu gratia de pensione est iam facta per Papam, licet illius reservationem Executori in partibus committat. Garc. p. 6. c. 2. num. 309. citans Gig. de pens. q. 91. Guttier. qq. Can. l. 2. c. 17. nu. 5. Sanch. de matrim. l. 8. d. 28. n. 88. &c. Quemadmodum, ut tenent iidem AA. gratia, seu mandatum de providendo in forma dignum, nullo modo expirat morte Papae concedentis, re integrâ; sed adhuc potest Executor ad illius executionem procedere; eod quod, ubi mandatur provideri certa persona de beneficio certo vacante, gratia dicitur facta, ex quo saltem habet jus ad illud. Garc. loc. cit. n. 300. Si verò committatur assignatio pensionis incertae, nempe quantitatis, quae videbitur Executori, expiraret iuxta c. si cui nulla. de prob. in 6. quia tunc non esset gratia facta, ex quo non est de certa, & determinata, sed faciendâ. Garc. loc. cit. n. 310. Quemadmodum etiam contingit, ubi mandatum, provideri certa persona de incerto beneficio vacaturo. Garc. n. 301. citans Gonz. gl. 12. nu. 42. Cuchum, in institut. major. l. 1. tit. 7. nu. 50. Sed & videtur quoque applicandum praesenti materiae de pensione, quod tradit Garc. loc. cit. n. 305. juxta Kotam in Callaguriz. expectativa. 1. Jul. 1592. nimirum, quod gratia ad beneficium vacaturum incertum non expirat morte Papae ante vacationem, etiam re integrâ, quando Papa non committeret Executori provisionem, sed ipse conferret ex nunc prout ex tunc; eod quod tunc gratia fit facta. Item quod tradit n. 304. citatis Sanch. Gutt. ubi ante. nempe, quod, dum mandatum, provideri alicui de certo beneficio cum cognitione causae, & citatione partis, non expirat adhuc gratia, nec Executorum potestas tanquam accessoria ex c. si super gratia. de offic. deleg. in 6. utpote quod procedit non solum in Executore mero, sed etiam in mixto.

3. Respondeo tertio: Dum gratia pensionis verè conditionalis est, expirat per mortem Papae concedentis securam ante conditionis purificationem; eod quod gratia conditionalis ante conditionis eventum nullum jus, neque in re, neque ad rem tribuat, utpote imperfecta perfectionem expectans à purificatione conditionis, sive quod fieri, seu perfici dicitur gratia non de tempore data, sed de tempore purificatae conditionis, juxta c. si pro te. de rescrip. in 6. & clem. unic. de concess. prob. & consequenter impossibilis remanet gratia perfecta ob deficientiam personarum, quae necessariae sunt ad perficiendum actum, ut Gabr. conf. 186. l. 1. Ita Card. de Luc. de pens. d. 1. nu. 13. 14. citans pro eo, quod gratia adhuc imperfecta expirat per mortem Papae eam concedentis securam ante conditionis purificationem, Garciam p. 6. c. 2. n. 304. (ubi tamen is nihil de gratia imperfecta ob non purificatam conditionem, sed solum; & quidem ex mente aliorum, nempe Gigas. Flores, Mandos. volentium expirare gratiam, uti & Executoris potestatem Papa mortuo, re integrâ, dum mandatum, alicui provideri de certo beneficio cum cognitione causae) Sanch. de matrim. l. 8. d. 28. nu. 86. & seq. Fontanell. de part. claus. 4. gl. 13. nu. 43. & seq. Et quamvis gratia illa obtineret

8. Leuren. Veri Benef. Tom. III.

clausulam: ex nunc prout: supposito tamen, quod sit conditionalis, & imperfecta, nihil operatur; quia virtus retrotractiva, quae huic clausulae conceditur, bene procedit, quando extrema sunt habilia; secus autem est, ubi res devenit ad statum, à quo incipere non potest. Card. de Luc. loc. cit. num. 20.

4. Respondeo quarto: Dum gratia pensionis verè conditionalis non est, quantumcunque appareat talis, ut dum non substantia gratiae collata ad tale vel tale tempus, sed solum ejus executio ad illud tempus dilata, v. g. dum reservati alicui fructus omnes beneficii, alteri reservatarii fructuum in, seu post mortem talis reservatarii fructuum, Papae concedente interea mortuo, non extinguitur dicta pensio; nam gratia illa non est conditionalis, & imperfecta, expectans perfectionem ab illa futura cessatione reservationis fructuum per mortem illius reservatarii, sed ab initio pura, & perfecta, dilata solum ejus executione ad illud tempus, quemadmodum contingit in materia donationis effectum prius sortitura post mortem donatoris, vel alterius. Card. de Luc. loc. cit. n. 22. citans Rotam in Burgens. pens. 1580. in Salmant. pens. 16. Feb. 1592. in Casar. augst. pens. 31. Jan. 1656. Quibus sustinetur, reservationem pensionis effectum sortitura post alteram pensionem cessatam, esse, & dici puram & perfectam ab initio; idemque dicitur de gratis illico perfecta, quamvis executio seu effectuatio ad illud tempus dilata esset; eod quod vivente Papae concedente non fuisset expedita in ea forma, quae ejus perfectionem denotet; unde propterea Papa successor expeditione concedit in ea forma, quae dicitur: rationi congruit: quae non substantiat gratiam, sed illi iam validae & perfectae tribuit executionem. Confirmat hæc ipsa pluribus idem Card. à n. 23. Primum in gratia expectativa, quae etsi concessa pro quando per cessum, vel decessum possessoris beneficium vacaverit, adhuc tamen dicitur gratia perfecta ab initio. Secundò in Coadjutoria cum futura successione, & in unione beneficii, quae etsi fiat de beneficio pleno sine prejudicio possessoris cum clausula: Si, & postquam per istius cessum, vel decessum vacaverit: non tamen dicitur Conditionalis, cujus substantia ad talem casum dilata sit, sed perfecta, dilata solum executione. Ideoque secunda morte Papae, vel Episcopi viventis, antequam casus ille fiat, nunquam dubitatur de validitate, & perfectione gratiae, sed quaestiones frequentius, quae desuper fiunt, sunt occasione regulae revocatoriae unionum effectum nondum sortitarum, quae fieri solet per Papam successorem. Tertio in usufructu, quem Dominus fundi praeventivè concedit alteri, pro quando evenierit mors praesentis usufructuarii. Quarto in ipsa pensione, quam Papa potest super eadem Ecclesia simultaneè concedere pluribus, ita ut prius eam obtineat unus, & dein alter. Quintò in facultate transferendi pensionem, quae passim exercetur post mortem concedentis, cum tamen in actu translationis nova pensio efformetur.

5. Neque his obstat, quod dari non possint eodem tempore ejusdem rei duo domini, vel possessores; coaequale jus habentes in solidum, substantia autem pensionis resideat in fructibus, qui sunt ejus subiectum, adeoque implicare videatur, ut vivente reservatario omnium fructuum, alter pensionarius jus perfectum, ac de praesente habere possit, cum idem jus uniforme competere nequeat

Et

pluribus

pluribus circa idem, sed bene difforme, uni de præfente, alteri de futuro; vel eodem tempore, diversis tamen respectibus compatilibus. Nam hæc ratio impossibilitatis habendi jus in solidum circa idem locum non habet in pensionibus, dum imprimis neque reservatarius fructuum, neque pensionarius habeat dominium fructuum, super quibus hoc onus impositum; sed illud in solidum fit penes titularem, habentem onus ex eorum valore pensionem alteri præstandi, neque etiam utrumque illud onus sit contemporaneum seu simultaneum, ita ut eodem tempore solvenda sit pensio, & fructus ad alium, nempe reservatarium illum, spectent: Sed detur hic distributio compatibilis, etsi enim fructus sint subjectum pensionis, tale tamen sunt in genere, & non in specie, ita ut non præcisè fructus illius anni sint subjectum illius pensionis; quia aliàs pro pensionibus decursis non competeret actio supra fructibus futuris, & contra successorem. Ac proinde eodem modo, quo possidens fundum capacem, cujus ususfructus ad alium spectat, vel gravatum censu vitalitio annuo, non prohibetur imponere super eo ex nunc validè, & perfectè novum censum sortiturum effectum ex tempore, quo cessante usufructu, vel censu illo vitalitio, fundus remanebit capax, & ex ejus fructibus alter census solvi poterit; ita etiam constitui potest præter reservatarium omnium fructuum alius pensionarius, vel duo simul pensionarii super fructibus ejusdem beneficii.

Questio 659. An, & qualiter extinguatur pensio, si non solvantur termini in vita titularis?

Respondeo: pensio voluntaria, seu de consensu ex decreto in ea apponi solito ad obviandum fraudibus, nisi verè, & effectivè, non autem simulatè, vel per solam confessionem titularis, qui pensioni consensit, soluta quò ad omnes terminos, omnino corrumpit. Card. de Luc. de pens. d. 5. nu. 4. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 11. n. 101. juxta dicta aliquoties in antecedentibus.

Questio 660. An, & qualiter non servata forma in translatione pensionis, ea extinguatur?

Respondeo: Dum forma ordine in literis facultatis transferendi præscripta non servatur, v. g. non præcedit ejus extinctio vel cassatio &c. ipsa translatio ipso jure est nulla. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 6. nu. 5. 6. & 7. Lott. l. 1. q. 40. nu. 42. nihilque actum censetur: & dum hac ratione, nempe ratione non observantia formæ, vel etiam aliunde pensio nova, seu secunda non assignatur validè, nec cassatio tenet; ac proinde quoties in translatione datur vel præscribitur modus, eo non adimpleto, pensio prima non potest dici extincta, nec à transferente jus abdicatum. Corrad. loc. cit. Neque dici potest, pensionem facta ex parte transferentis cassatione extingui, & dein non subsequatà legitimè reservatione eam reviviscere; cum pensio semel extincta, ut Corrad. loc. cit. nu. 6. dicens esse communem regulam, non reviviscat. Quemadmodum etiam, ut idem Corrad. decisum ait à Rota decis. 446. n. 1. diversè, illud, quòd jus non abdicetur à resignante, nisi irrevocabiliter beneficium acquiratur resignatario, procedit pari modo in translatione pensionis. Atque ita datà nullitate unius ex his actibus correspectivis, corrumpit & alter.

An verdin penam non servata in hac translatione forma extinguatur, nullibi expressum reperio.

Questio 661. An, & qualiter extinguatur pensio ex persona reservatarii fiduciarii, item ex persona Commodatarii, dum nimirum pensio reservata in caput unius ad commoditatem alterius; de qua fiduciaria reservatione dictum supra.

Respondeo ad primum primò: Per consensum hujusmodi Confidentiarium in præjudicium commodatarii pensio cassari non potest, cum substantia pensionis verè in Commodatario magis residere videatur, quàm in tali reservatario, qui fiduciariè solum nomen ita accommodatè dicitur. Card. de Luc. de pens. d. 68. n. 19. Ita expressè tenet Lott. l. 1. q. 42. n. 15. ubi sic ait: iste fiduciarius per constitutionem talis Procuratoris irrevocabilem transtulit ipsam commoditatem in alium, utique tota in eundem translata censetur utilitas per hujusmodi mandatam, & actiones directæ remanent penes fiduciarium, hinc prorsus inefficaces, & inutiles, ac proinde non potest tali cassationi validè consentire. Sic decidit Rota in Valent. pens. 1593. 3. Nov. (quam decisionem recitat Garc. p. 1. c. 5. nu. 268.) his verbis: etiam si jus pensionis sit radicatum penes reservatarium, cum commodum ad alium pertineat, sine illius consensu transferri non potest; quia facultas transferendi fuit data contemplatione illius, & ad ejus commodum. Contrarium tamen tenet Garcias loc. cit. n. 269. hæc expressis: circa dictam Rotæ decisionem adverte, verius videri, quòd reservatarius, in cujus persona fuit pensio reservata, possit validè eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu ejus, in cujus commodum est reservata; & quòd illa sit ad commodum alterius, id solum faciet, quòd ille (intellige reservatarius fiduciarius) teneatur ad interesse, si malè versatus est. Cum quo revera sentire videtur Card. de Luc. cit. d. 68. nu. 29. ubi: quòd, sicuti post cessionem commoditatis factam alteri pensionarius tacitè, v. g. contrahendo matrimonium, potest facere pensionem extingui, ita etiam id possit per expressum actum, remanente Cessionario solâ actione contra illum, quanti ejus interest, non factam illam extinctionem.

2. Respondeo ad primum secundò: Neque per illius mortem naturalem, aut civilem extinguitur pensio. Card. de Luc. loc. cit. & d. 73. n. 2. Neque in hoc est difficultas, dum mors talis fiduciarii contingit, sede Papali plenâ; cum in eo casu imminente morte fieri soleat generalis translatio in alium fiduciarium successorem; si enim in pensionibus non fiduciarii Papa concedit passim ipsi privatis pensionariis indulgunt transferendi, etiam in articulo mortis, juxta dicta supra, multò magis, & absque dubio id rectè facit idem directè, ac generaliter in hujusmodi pensionibus, quæ reipia ad alterius, non ipsius fiduciarii commodum sunt reservata. Card. de Luc. cit. n. 2.

3. Respondeo ad primum tertio: Sed neque extinguitur (intellige omnino, seu ita, ut non reviviscat, vel potius, ut alia ei omnino similis de novo creetur, ut solet in aliis ordinariis translationibus pensionis) pensio morte talis fiduciarii, ubi mors ea contingit sede Papali vacante; vel enim verum est, quòd dici refert idem Card. cit. d. 73. num. 17. (quam-